

Tribuna Nouă

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIA
Bulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”
INSERȚII
se primesc după tarif la Administratia ziarului și la toate agențiile de publicitate. 200

Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANU.

2 Lei ex.

Datoria Studențimii

Arad, 13 Dec.

„Timpul românesc”, „sărbătorit”, acestea, aniversarea primei postbelice a tineretului uni-

mișcare care își are punctul în manifestațiile de stradă din 1906 de către d. Nicolae

„tătăi”, e drept că, în înțelesul cuvântului, o zi de atac, o zi de înfruntare cu inamicul pe câmpul de luptă se poate numi o zi de sărbătoare. Dar ca să sărbătorești ceva trebuie să ai ceva să sărbătorești.

„tătăi”, mărturisim că această zi prea modernă nu o primim cu simț. Dar întreaga concepție a tineretului universitar de azi conține o obscuritate și atitudine care se desparte de logica și cu-

simț. Că, și mișcările de acum sunt din 1906, au la bază mobil: lupta împotriva stăruirii, și, mai mult, că cele de acum sunt complicate și cu o problemă de ordin economic.

„tătăi”, trebuie să se uite însă că și azi de astăzi este cu totul alta problema de acum aproape douăzeci de ani. Ea are și părți mai bune și părți mai rele. Judecata obiectivă este în zădărnici curgerea anilor. Ea definește în puține cuvinte problema de odinioară: cei care au fost rănduri și care era apăru-

„tătăi”, unei baricade de tramvaie în fața pieței Teatrului Național din București, fără a abține credințele tineretului mărturisesc că conștiința că turbulența de azi era o copilărie stărnită de o

„tătăi”, mișcările de azi au, e drept, un caracter comun cu spiritul vremii. În țările, inclusiv Anglia și Franța, și suspiciunea față de cei de azi să mergă spre o adevărată

„tătăi”, „tătăi”, Greutățile traiului și problemele de viață au, e drept, un caracter comun cu spiritul vremii. În țările, inclusiv Anglia și Franța, și suspiciunea față de cei de azi să mergă spre o adevărată

„tătăi”, „tătăi”, Greutățile traiului și problemele de viață au, e drept, un caracter comun cu spiritul vremii. În țările, inclusiv Anglia și Franța, și suspiciunea față de cei de azi să mergă spre o adevărată

„tătăi”, „tătăi”, Greutățile traiului și problemele de viață au, e drept, un caracter comun cu spiritul vremii. În țările, inclusiv Anglia și Franța, și suspiciunea față de cei de azi să mergă spre o adevărată

„tătăi”, „tătăi”, Greutățile traiului și problemele de viață au, e drept, un caracter comun cu spiritul vremii. În țările, inclusiv Anglia și Franța, și suspiciunea față de cei de azi să mergă spre o adevărată

„tătăi”, „tătăi”, Greutățile traiului și problemele de viață au, e drept, un caracter comun cu spiritul vremii. În țările, inclusiv Anglia și Franța, și suspiciunea față de cei de azi să mergă spre o adevărată

destule cuvinte spre a-l vesteji. Vorbim numai de lupta de idei și de violențele neurmate de acte criminale.

Mai întâi, generația tânără de azi, care n'a trecut prin focul purificator ce a aureolat cu eroism generația războiului, are, ca primă și cea mai sfântă datoric, respectul pentru cei mai batrâni și pentru opera lor. Generația sacrificială are dreptul să ceară dela cei tineri ascultare și continuarea marelui misiuni pe care cea dintâi și-a îndeplinit-o cu prisosință. Această operă de continuare este acțiunea de consolidare a țării acesteia încheșată pe muni de trupuri schilodite și pe infernul de suferințe îndurate de cei ce au rămas.

În al doilea rând, datoria celor tineri este de a nu pune piedici operei constructive pe care o îndeplinește conducătorii țării acesteia punând în cumpană tot restul de energie ce le-a mai rămas neirosită în sângerosul proces al neamurilor.

Și apoi, în care loc și în ce vreme s'a văzut cum, în timp ce dușmanii încearcă, dela un cost la altul a țării, să răstoarne organizația de stat spre a pune stăpânire pe ea, fiii cei mai buni ai aceleiaș patrii să servească, print' o mișcare nesocotită, înseși scopurile dușmanilor? Și uitătu-s'au studenții cuminti în jurul lor ca să vadă dacă faptul coincident, care este numai în avantajul uneltirilor comuniste, nu este cumva dovadă sigură că sunt conduși, involuntar, prin specularea sentimentelor lor, la chiar tabăra dușmanilor țării? Orice ar crede studențimea, în lupta dusă împotriva uneltirilor inamice, conducătorii țării n'au nevoie de ajutorul ei profan. Rolul tineretului este să stea deoparte, pregătut pentru ceasul cel mare de adunare în jurul drapelului sfânt al patrii, atunci când ea va avea nevoie de fiii săi.

Și, în definitiv, problema pe care o pune studențimea nu se poate rezolva, în nici-un caz, așa cum crede ea. Fascismul, în Italia, a venit pregătut cu metoda cu totul alte decât violența pură. Lasă că situația din Italia nu se potrivește cu cea dela noi, dar fascismul, cristalizat într'un partid politic, a început regenerarea Italiei cu un plan și concepții la înălțimea științei de a guvernă în vremile moderne.

Să devină Statul român consolidat și tare — tare prin contribuția tuturor fiilor ei alși — și rezolvarea problemei care turbură azi mîntea studențimii se va face mai ușor decât s'ar crede.

Studențimea să ia aminte. O altă problema, înaint mai mare, se suprapune peste toate celelalte, peste nevoile și vicțiile noastre trecătoare, și ea cere devotament, jertfă, abnegație și, mai ales, judecată rece.

Ca în ordinea firească a tuturor lucrurilor pe lumea aceasta, problemele mari primează. Marunțurile, — ia urmă.

Mișcarea națională românească de peste Nistru

Ziarul „Messenger” din Roma, vorbind de înființarea Republicii Moldovenești de peste Nistru, arată că această decizie a fost luată de sovietele la cererea populației moldovenești, că peste Nistru e o puternică mișcare națională moldovenească și sub presiunea ei, chiar înainte de înființarea Republicii, comisariatul Ucrainei a fost

NOTE

Pentru unul care a plecat

Arad, 13 Dec.

Cine nu cunoaște farmecul neasemuit al plecării? Cui nu-l flutără încă în amintire o batistă, de pe cinoștie ce peron, încumșețat de anii cari au trecut!

Cine nu-și aduce încă aminte de prietenii dragi lăsați în gări pustii sau în porturi? Suntem sortiți să ne aducem aminte! A plecat dintre noi un om, cu care, poate, nu ne-am mai întâlnit niciodată, în viață. A plecat încă un om, din orașul asta în care sunt așa de puțini oameni.

Fără șgomot, așa cum a venit, a plecat spre apusul artei mari și-al orizonturilor vaste. S'a dus să-și scalde privirile flămânde în culorile muzeelor parisiene.

Ce-i putea oferi orașul nostru de negustori, captivi în prăvăliile lor? Ce-i putea oferi oamenii de aici, pentru cari viața nu-i decât o vastă afacerere? De-aceia a plecat spre țara luminii, spre țara care a sângerat, mai mult decât toate celelalte, pentru binele omenirii suferinde.

Acolo va găsi oameni cari îl vor înțelege și-l vor pretui, după vrednicie. Aprecierile aceluia, severe chiar, îi vor fi mai de folos decât laudele neghioabe ale ciobanilor de aici, cari s'au erijat în judecători ai operelor de artă.

Acolo talentul lui va învinge, fără să aibă nevoie de bilețele de recomandare. Mizeria nu l'a putut înfrânge aici în țara străbunilor lui; nu-l va înfrânge nici orașul acela uriaș care a adăpostit atâta glorie și-atâta mizerie triumfătoare.

Cu omul care-a plecat să se întoarcă, cine știe când, birurilor și stăpân pe visurile lui, parca a plecat pe drumuri și o parte din sufletele noastre — paseri însângerate în colivii puternice.

Câte amintiri dragi, pe urmele omului cumsede, care a plecat! Câte amintiri cari nu se pot uita! Cine-ar putea spune că prietenia nu-i mai de pret decât aurul!

Am avut atâtea prilejuri să ne convingem de adevărul acesta. Sunt amintiri scumpe cari durează mai mult decât juvaerele păstrate, cu grije, în dulapuri încuiate.

Cine ne-ar putea opri oare să păstrăm comori de aduceri-aminte, pe cari nici un tâlhar — afară de moarte — nu ni le poate fura!

Cine ne-ar putea opri să ne înduioșăm pe urmele unui om care a plecat, din orașul acesta fără creeri și fără suflet?!

Dar Aradul?

Ne vine, din Craiova, o știre care ne bucură ca românii dar ne face învidioși în calitate de locuitori ai unui din cele mai înaintate pe calea progresului dintre județele țării.

Ziarele au publicat că, fiind în vizită la Craiova, dl. dr. Angelescu, ministrul Instrucțiunii publice, a declarat că cei dintâi dintre proiectele dsale de viitor care va lua ființă va fi crearea, la Craiova, a unei Universități agricole și a unei școli academice de comerț.

Na contestăm utilitatea înființării unor asemenea instituțiuni și ni-i necesitatea unei descentralizări a învățământului superior. Dimpotrivă. O descentralizare a instituțiilor școlare superioare are întregul avantaj de a descongiona Capitala, de a înlesni traiul studențimii nevoiașe prin așezarea ei în regiuni unde viețea e mai leșină și în sfârșit, de a sustrage tineretul studios dela influențele rele ale vieții dintr'o Capitală mare și dela orice l-ar putea distrage din atmosfera pură a studiilor serioase.

În ce privește crearea instituțiilor de mai sus, dl. ministru al Instrucțiunii merge pe drumul cel drept. În adevăr una din lacunele de care suferă actualmente învățământul nostru este lipsa școlilor speciale în cari s'ar putea forma conducători capabili ai aserământurilor noastre mari și mici economice, financiare și tehnice, adică tocmai personalul care ne lipsește nouă românilor pentru întreprinderile pur românești ce vor lua ființă în viitor spre a înlocui tot ce este străin sub firmă de industrie și comerț românesc.

Alegerea orașului Craiova pentru o Academie agricolă este foarte nimerită, el

fiind centrul celei mai productive regiuni agricole din întreaga țară. Dar dacă este vorba de urmărit un asemenea sistem de reorganizare a învățământului, avem și noi o vorbă de spus în ce privește Aradul.

Județul nostru este, în acelaș rând cu Timiș Torontalul, cel mai industrial județ din România. Marea mișcare industrială și comercială din acest județ reclamă și instituțiuni școlare de specialitate. Și întâmplarea face ca tocmai instituțiunea pe care o revendicăm să lipsească cu desăvârșire din țara noastră.

În afară de școlile politehnice din București și Timisoara și școala de arte și meserii din București ale cărei roade nu se prea văd, nici o școală similară nu mai există pe tot întinsul țării.

Avem absolută nevoie de o școală de specialitate spre a forma conducători și maestri de uzine și fabrici, cari se recrutează azi din sânul populației minoritare. O asemenea școală superioară, care alimentează toată industria din Ungaria, o are statul vecin. Sub numele de școală superioară de industrie, înființată în Ungaria o adevărată pepinieră de personal superior, cu pregătire pentru toate industriile acestor țări.

O asemenea școală înființată la Arad nu numai că ar da țării elemente utile în viața socială dar încă ar reuși să intensifice toată industria regiunii, care ar fi de bușeul exclusiv al absolvenților acestei instituțiuni.

Supunem spre reflectare această propunere dlui ministru al Instrucțiunii publice cătă vreme se găsește încă sub impresiunea succesului ce l-a avut cu declarațiunea d-sale dela Craiova.

Bugetul sănătății publice

Pentru anul 1925 s'a acordat 1 miliard 14 milioane lei

Bugetul sănătății publice și ocotirilor sociale pe anul 1925 însumează pe aul viitor 1 miliard și 14 milioane lei, dintre cari 901 milioane pentru personal și materiale, iar 113 milioane 352 816 lei reprezintă bugetul fondului special al asistenței sociale.

Materiale și alimentația bolnavilor în spitale

Pentru materiale, bugetul viitor prevede 652.370.360 lei din anul 1924, deci un spor de 118.741.550 lei. Aceste fonduri vor fi întrebuințate pentru hrana și întreținerea bolnavilor în spitale, asigurarea unei alimentații mai substantiale și organizarea unei gospodării potrivite cu scumpetea crescândă a articolelor de prima necesitate bugetul prevede un plus de 43 milioane 378.295 lei. Din acest spor se va majora cota zilnică pentru alimentația bolnavilor.

Pentru combaterea sifilisului, s'a prevăzut 8 milioane lei necesari procurării neosalvarsanului; pentru combaterea boalelor sociale tot 8 milioane.

Deasemuri s'au mai dat 12 milioane pentru transportul medicilor, în special al celor rurali, 2 milioane pentru atelierele dela spitalul de ortopedie „Regina Maria” din Cluj, un plus de 4 milioane 261.463 lei.

Pentru I. O. V.

Subvențiunile pentru invalizi, orfani și văduve de război au fost sporite cu aproape 20 milioane lei.

În afară de acestea, s'a prevăzut în bugetul ministerului 3 milioane 500 mii lei pentru un sanatoriu la Tekirghiol, 1 milion pentru ajutoare, tratament balnear și medical, 2 milioane pentru terminarea arpei sanatorului „Bisericiani”, destinat invalizilor, o sumă însemnată pentru burse școlare și

FOILETON

FIȚI CA SOARELE

La un înțelept ce trăia într'o pădure, a venit odată un om nenorocit. Ochiul lui erau stinși, inima amărită, mîntea slabită, iar picioarele erau atât de bolnave, încât abia putea să umble în cărje. Și iată început să vorbească la către înțelept: „Invățătorule, eu sunt cel mai nefericit om din lume. Pentru Dumnezeu, te rog învață-mă ce să fac ca să pot trăi mai bine.”

Înțeleptul îl privi cu luare de seamă și-i răspuse gânditor: „Nu pot să-ți spun ce să faci. Întreabă Soarele.” Când nenorocitul a auzit acest răspuns, zburciturile feței i s'au adâncit încă mai mult, iar colțurile gurii s'au lăsat în jos, așa că fața i s'a făcut răutăcioasă și amarită.

Acesta-i un nebul, nu înțelept, — se gândea el în sine. „Sau un înșelător care ascunde de mine înțelepciunea lui. Cum? Să-mi răspundă la întrebare Soarele?” Dar nenorocitul își stăpâni amarăciunea și, mulțumind înțeleptului, se tăra spre casă, yătându-se și plângându-se.

Dupăce ieși din pădure i se deschise un câmp larg acoperit cu iarăși și cu flori. Obosit de un drum neobișnuit, el se culcă lângă drum, și de oarece n'avea grabă, adormi pe iarba moale și mproștoare.

Și dormind, avu un vis că se ridică tot mai sus și mai sus, apropiindu-se de Soare, și cu cât mai mult se apropia de dânsul cu atât mai mare se făcea lumina Soarelui. Iar când se apropie de tot, văzu în Marea de lumină însăși soarele, care era ca un inger mareț, ce strălucea cu o lumină nespusă.

Nenorocitul închise ochii de strălucirea nesuferită a luminii. „Ce dorești?” — îl întreabă Soarele. — Și nenorocitul îi răspunde: „Un înțelept m'a sfătuit să te întreb ce să fac ca să pot trăi mai bine? Dă-mi dar și tu vre-un sfat!” și arătarea cea luminoasă îi spune: „Fii ca și mine!”

Îndată ce bolnavul auzi aceste cuvinte, arătarea se făcu nevăzută — și el se trezi, iar Soarele îl lumina drept în față. „Zău, ce visuri prostești se întâmplă câte odată! — se gândi el supărat. Tot numai prostii fără sfârșit! Dintâi acest înțelept smintit cu sfaturile lui prostești, care m'a trimis la Soarele, iar acum, iată, și Soarele, în via, m'a găsit nimic de spus altceva decât: „Fii ca și mine!” Parcă eu aș putea să devin ca și Soare! Ce tâmpenie! Numai vorbe! Tot prostii și nu se mai sfârșesc!” Așa îi treceau prin mîntea numai gândurile rele și supărate.

Multă vreme a stat el așa. Iar când gândurile lui rele i-au mai trecut, el se gândi la cuvintele neînțelese ale Ingerului.

Soare și ciudat i se păru. Ce-i drept, el nu înțelegea cum ar putea să devie ca Soarele și socotea această întrebare fără puțință de deslețat. Dar șederea îndelungată la lumina caldă a soarelui, parcă îl ajutase ceva. Și ajungând la căsuța lui, odăi cu apusul Soarelui, el se hotărî ca a doua zi iarăși să stea pe câmp și să se încălzească la razele soarelui.

Așa a și făcut și nu numai mâine, ci și poimâine și în zilele ce au urmat. Pe zi ce trecea, el simtea tot mai bine ajutorul ce-i venia sănătății lui dela Soare. Și cu cât mai bine se simțea, cu atât mai mult el se trăgea la razele Soarelui. Dintâi el se desbrăcă de palton, iar pe urmă și de alte haine, iar la sfârșit se punca la so-re cu totul gol. Și atât de plăcut se simțea stând zile întregi pe câmpul larg, prietare ierburi și flori! Parcă ar fi fost un copil și ar fi șezut pe brațele mamei sale!

Peste câteva săptămâni el putea deja să umble fără cărje. Iar încă peste câteva săptămâni putea să joace, să fugă. „Ei sâria, juca și umbla pe câmp și atât de vesel i se făcea sufletul și avea o bucurie atât de mare, cum numai avusese până atunci. Acum pricepu că înțeleptul ce-i dăduse sfatul, nu era nici rău, nici mincinos. Dar tot nu putea pricepe visul său. Dar el nu deveni asemenea cu Soarele! Nici nu luminează și nici încălzește ca Soarele.

Adesea stând acasă, se gândea ceasuri întregi despre ființa Soarelui. „El încălzește — își zicea el — și eu trebuie să încălzesc, dar pe cine? — El trăie singur. — Soarele luminează, și eu trebuie să luminez calea

Mica publicitate

SE CAUTA o dactilografă, perfectă în limba română, cu un salar bun. Adresa la Administrație.

Articole de modă bărbătească mai ieftin le puteți procura în prăvălia lui Dimitrie Manea Arad, Strada Mețianu. — Magazia permanentă de pălării, albituri și cravate bărbătești. (287)

Dysiform ESTE CEL MAI BUN DESINFECTANTII

PETROL clasa I rafinat, Benzină ușoară, Benzină grea, Motorină și diverse ULEURI de mașini de vânzare cu prețuri avantajoase la depozitul

Maxim I. Vulcu

Arad, Calea Radnei, lângă (vamă) bariera orașului. (233)

SALAN

este cunoscut de lumea științifică ca cel mai bun și cel mai perfect și mai ieftin desinfectant. Distruge toate bacteriile, nu este caustic, nu este otrăvitor. ... Direcțiunea Uzinelor de produse Chimice „SALAN” „TIMIȘOARA, II, Piața Badea Cârțan 2. Telefon 18-84. Teleg. SALAN, Timișoara (Mosse 7034) (196)

De vânzare mai multe terenuri de case în Micălața-Nouă, în locurile cele mai frumoase cu prețuri avantajoase. Adresa: (258) MUNTEAN, Arad, Str. Brancovici (f. Lazar Vilmos) Nr. 2.

Salon de dame după moda engleză și franceză M. TOTH Arad, Bul. Reg. Maria 9, etaj II.

Orolog și bijuterii ca cadouri de Crăciun în prețurile cele mai moderate se pot cumpăra dela firma Csaki ARAD, vis-a-vis de Primăria Orașului (384) Atelier propriu de orologerie și gravură!

In Cermeiu Duminecă la orele 11 se va ține o licitație publică în casa D. Embey, unde se va licita atât casa, cât și mobilele, covoare, argintării și altele. (402)

Răspândiți Tribuna Nouă!

Sanatorul Theraphia

(fost Sanatorul Dr. Mann) Arad, Strada Iosif Vulcan (f. Kazinczy)

Se primesc bolnavi care suferă de boale chirurgice, obstetrice și ginecologice.

ELEONORA Salon de manicură și coafor pentru dame, Arad, Strada Eminescu (Deak F.) (399)

Mare asortiment de articole cosmetice. Tuns Manicură ... Lei 20. Pieptănat ... Lei 25. Spălătul părului ... Vopsire de păr în toate culorile.

Incunoștințare.

Administrația financiară aduce la cunoștință tuturor exploataților localităților de spectacole și distracție publică, cari nu întrebunțează bilete de intrare, că în conformitate cu legea respectivă sunt obligați să până la 15 Decembrie a. c. să facă declarații scrise la aceasta Administrația, arătând 1, numele exploataătorului, 2, felul spectacolului, 3, strada și Nr. unde funcționează, 4, dacă este localul permanent sau temporal, 5, în ce clasă se află clasificat de către comisia respectivă, pentru impozitul pe consumațiuni, 6, venitul net la care au fost impuse de către comisiunile de recensământ și impozitul ce au a plăti pe anul 1924-1925 pe baza impunerilor făcute de numitele comisiuni.

Cei ce nu vor face declarații în termen, sunt în contravenți. Arad, la 12 Decembrie 1924. (421) ADMINISTR. FINANCIARĂ.

Cinstit și sincer vorbind

eu cumpăr de preferință VERITABIL FRANCK*) spune bucătăreasa cucoanei, așa sunt obișnuită de ani de zile. Știu că nuvoiaface niciodată o greșală, și voi fierbe întotdeauna o cafea gustoasă, tare și colorată brun-aurie.

223 *) cu rășnița de cafea.

Nr. 2178/1924. Primăria Curtici.

Publicațiune.

Primăria comunei Curtici caută 4 (patru) armăsari pentru stațiunea de montă Curtici. (409) Primăria.

Insertii se primesc

la Administrația ziarului.

Extras din publicațiune de licitație.

În sarcina, rizic și spesele debitorului întârziat Ludovic Szegfű, se va vinde la licitație publică, care se va ține la 19 Decembrie 1924 la orele 3 d. m. aici în Arad, Calea Șaguna 40-42, pe lângă intervenția notarului public Dr. Eugen Beleş un automobil cu Nrul curent O. M. 140 cu putere 25/30 HP., Marca „FIAT” cu preț de străgare 120.000 Lei. Vadiul este 10%, condițiunile licitației sunt depuse în biroul notarial public Dr. Eugen Beleş din Arad. Automobilul se poate vedea în fiecare zi între orele 8-6, în fața locului. (431) Arad, la 13 Decembrie 1924. Notar public: Dr. EUGEN BELEȘ.

internare în școli a fiilor de invalizi și a orfanilor de război. În total un plus de 26 milioane pentru operele de asistență și societățile delegate ale I. O. V.-ului. Eforia spitalelor civile, al cărui rol în asistența medicală este atât de important, a căpătat o subvenție de 5 milioane. Sumele prevăzute pentru combaterea boalelor sociale, alcoolismului, tuberculozei și sifilisului vor fi sporite, pentruca anul 1925 să inaugureze începutul luptei pentru stăvirea boalelor ce fac ravagi, decimează populația și contribuie la degenerarea rasei și micșorarea producției naționale.

—00—

Raporturile între România și Cehoslovacia

PRAGA, 11. — D. Duca, ministrul Afacerilor Străine al României, se ocupă într-o convorbire cu corespondentul ziarului „Venkov” de relațiunile româno-ceshosclove și de recunoașterea Rusiei sovietice. Miniștrul constată că aceste raporturi au devenit mai strânse prin cunoștința mutuală, mai ales în urma vizitei zărilor cehoslovaci. Conferința Micii Înțelegeri va avea loc la București în cursul iernii acesteia. Recunoașterea Rusiei sovietice nu va figura pe programul acestei întruniri, deoarece s'a hotărât anul trecut ca fiecare membru din Mica Înțelegere va fi liber să își aleagă atitudinea asupra acestui punct. Mica Înțelegere este o alianță politică care urmărește țeluri strict mărginite și care vor rămâne intacte și pe viitor.

—00—

Legiferarea vadului comercial

D. Tancred Constantinescu, ministrul industriei și comerțului, a comunicat delegației negustorilor din Sfatul Negustoresc venită să-i cerea lămuriri în chestia legiferării vadului comercial că dsa este în principiu pentru legiferarea vadului, pentru apărarea chiriilor comerțului cu mare vechime în locuiri, însă chestiunea este în studiu ministrului de justiție care rămâne să decidă.

—00—

Noua scădere a prețului cerealelor

În locul porturilor Galați și Brăila, activitatea cerealelor se strămută pe tot timpul terții la Constanța. Portul fiind accesibil navigațiunii în timpul înghețului Dunării vapoarele vor continua să acosteze la cheul mării primind diverse încărcări. Majoritatea exportatorilor și a comisionarilor își vor strămuta sediul lor la Constanța, unde bursa a devenit mai fermă. Constanța fiind port la mare, navlurile sunt mai scăzute, în schimb prețurile grânelor sunt mai urcate.

Pe când pe piața Galați ovăzul s'a plătit cu 61.000 lei vag. bordo, la Constanța speculanții de afară, în vedere că în Italia sunt multe cereri, au oferit până la 64.000 lei vagonul bordo.

Exportatorii având nevoie de mici partizi de porumb pentru completarea carucului, prețurile acestui articol au devenit mai ferme.

Pentru orz piața se prezintă calmă. De câteva zile se observă oarecare cereri, însă prețurile se mențin scăzute. După rapoartele so ște din străinătate, orzul de Dunăre a rămas tot fără cumpărători. Speculanții dela bursa din Anvers au oferit pentru orz de Bessarabia 200 shillingi per tonă, iar pentru orz ștutuit 230 shillingi.

Singura țară unde orzul continuă să fie căutat, e Grecia.

Situația intolerabilă din Rusia

Un călător care a trăit câțiva vreme în Rusia, își publică, într'un ziar elvețian, impresiile, din cari extragem următoarele: — După noua politică economică „N. E. P.” al lui Lenin a urmat o perioadă de teroare economică, care este perioada actuală. Mai mult de 15.000 comercianți a căror vină a fost numai de a fi reluat transacțiile — în conformitate cu legea — au fost expediți în Siberia. Se crede că 20 la sută dintre ei au murit pe drum. Familiile lor au fost oprite de a se așeza în cele 7 gubernii din împrejurările Moscovei.

De altfel, comerțul particular este aproape nul. Particularii mai au bani și sunt striviți de impozite. Afară de impozitul pe capital sau impozitul pentru egalizarea averilor, comercianții sunt siliți să subscrie la „al doilea împrumut în aur” al Sovietelor. Titlurile primite în schimb sunt timbrate și poartă mențiunea că posesorul nu-le poate nici vinde nici pune în gaj.

Impozitele care apasă pe negustori sunt foarte mari; astfel de exemplu pentru o prăvălie evaluată la 5000 cernoveți, suma impozitelor sau subscrierilor forțate la împrumut și chiria prăvăliei — de oarece prăvăliile sunt naționalizate se ridică la 2624 cernoveți pe an adică 55 la sută din capital. În această sumă nu sunt cuprinse decât taxele care vizază pe comerciant în afacerile sale. Dacă impozitele nu sunt plătite într'un termen de 15 zile, la suma datorată se percepe o dobândă de 15 la sută pe lună în folosul Statului.

Perchizițiile, arestările și confiscările

Perchizițiile, arestările și confiscările urmează. Dels bursa celor lipsiți de lucru, s'au exclus acum toate persoanele cu ceva cultură. O nouă fixare a prețurilor, scade aproape la nimic, chiriile pentru cei înscriși la această bursă și le urcă de 3 până la 12 ori pentru cei excluși. Acești dau urmă se

găsesc la bunul plac al administrației munist din fiecare imobil, care a de curând de către locatari, în amenințătoare a unui comisar sovietic teletualii necomuniști dau din impozitele ordinare și extraordinare, tele, chiriile, strivesc comerțul particular. Lucrătorii industriei naționalizate un salar cu nu le ajung să-și acopere nevoile, plătit câte odată în întregime altă dată plătit în obligațiuni de 5 ruble asupra cărora deținătorii la sută.

Recolta este egală cu zero în din Volga și partea de Sud-Est, cauză se înregistrează o vânzare de preț foarte mic și deci o foamete în perspectivă.

Guvernul sovietic înseală opinia prin știri false și intenționat asupra întinderii foametei. Până se poate calcula cu exactitate statisticele oficiale sovietice s'au publicat următoarele:

O nouă foamete în Rusia este un fapt incontestabil. Intre rezultatele recoltei din voile populațiunile există o disproporție losală, pe de altă parte recolta din ultimii ani nu a îngăduit să se provizii.

Exportul pâinii a scăzut și mărțitatea de făină disponibilă pentru populațiunii.

Prețul cerealelor s'a urcat între 200 față de 1923. Datele sovietice reiașă că recolta a fost proastă la sută ogoruri însemnate. Chiriile beruile considerate ca aproape fost inferioară. Cu toate că nu s'au fixa numărul viitor al infometatiunii va fi cu mult mai mare decât în statisticele oficiale.

Relațiunile României cu Ungaria

Declarațiile d-lui col. Stârcea, ministrul României la Budapesta

Corespondentul din Budapesta al ziarului clujan „Kelet-Ujsag” comunică următoarele declarațiuni ce i-au fost făcute de d. col. Stârcea, ministrul României la Budapesta, în privința relațiunilor dintre noi și Ungaria:

În prezinta unui tratat comercial cu Ungaria

„Între România și Ungaria se pregătește în prezent înțelegerea comercială definitivă. Ceeace s'a ratificat ieri în Adunarea Națională maghiară a deputaților, servește în mare parte numai la aranjarea chestiunilor actuale pendente. Principiul de bază al noului tratat, pe cât este posibil, trebuie să fie valorificarea principiului comercial al națiunii favorizate. Ceeace o țară înseamnă pentru ceialaltă în privința materiei prime, la fel înseamnă importanța articolelor preparate pentru țara care importă articole brute. Este mai presus de orice îndoială, că Ungaria și România au nevoie una de alta din punct de vedere comercial. În continuare, ministrul nostru la Budapesta, arată că România nu cunoștea piața maghiară, iar negustorii unguri piața românească și că situația aceasta trebuie să încezească.

Furniturile românești pentru Ungaria

„România figurează în rândul al treilea între statele din care importă Ungaria. Înăia este Cehoslovacia, a doua Austria, iar a treia România. Principalele noastre arti-

cole de export sunt: lemne, vite și fructele.

Exportul de petrol al României însă, ceeace se explică prin noua mală ungurească. Taxele maghiare materilor rafinate, preparate, sunt mari, iar de altă parte rafinarea primesc petrol brut din Caucaz.

Necesitățile maghiare nu se pot satisface cu petrolul rusesc, de oarecă rria are nevoie de 70.000 tone pe an. „În privința lemnelor, noi suntem zorii principali ai Ungariei. Păcat că exportăm mai multe lemne de construcție. Dacă și exportul lemnului de construcție ni-ar fi ca exportul lemnului de foc, ar fi pentru România favorabil, deoarece în acest caz nea în țară și plata lucrului.”

Relațiunile României cu Ungaria

Ministrul a vorbit apoi despre relațiunile de comunicație telefonică dintre Budapesta și București, arătând că speranțe ca această comunicație să se chidă curând.

Știrile din presa maghiară și privire la o tensiune între cele două țări sunt false, spune d. Stârcea. Relațiunile dintre Români și Ungari sunt satisfăcătoare de bune și se vor strânge și mai mult tratatul comercial.

voiți îi aducea roade îmbelsăgite. Vedeau cum crește și se coace sămânța sămănată. Și toți oamenii se trăgeau la dânsul și se bucurau de cânsul pentru că sufletul lui lumina și încăzea ca și un nou Soare — Soarele Vieții.

Acuma el înțeluse și visul său. Și când după trecerea mai multor ani, ajunsese în pădurea unde trăia întâmplător și se întâlni cu aceasta, atunci amândoi hotărâră într'un glas, că vieța poate avea singur scop: Că fiecare om să fie ca și soarele.

Vasile Harea (după Scharrelmann)

Balada despărțirii

O! primăvară! Imi tremură privirea în pustiu Și amurguri port pe fața mea crispată; Eu nu voi mai vedea-o niciodată Și mbrățișarea ei n'am s'o mai știu... Și buzele-mi vor îngheța deacum N'am să mai simt sărutul de jărat Pe brațele ce tremurau hieratic Iși va șterne vremea greul scrum... O! primăvară!

Cum nu pot ca să smulg sufletul S'aprinđ în inimă zori de sărbătoare Și'n gândul că eu nu mă va uita Să mă înalț spre zile de aur, Cum vulturul se'nalță către soare...

CONST. G.

Dedicație

O umbră de tristeță și'nvălue privirea Mai blândă decât raza apusului de soare Și'n ea se oglindește — durerea și'n sufletul tău dornic și plin de dor...

Și misticte acorduri, speranțe vagi, Și'nvălue privirea cu scânteiri ciudate În care porți amarul iubirilor de ieri Și'n care porți speranța — iubirea...

Și umbra de tristețe mă urmărește Și simt cum mă pătrunde fiori de țară Că ochii tăi mi-au spus-o, cu-a lor...

Că port și pentru mine o rază de înțelegere AL. GRIGOR.

multe familii evreiești din Arad pregătesc să emigreze în Palestina

Arad, 13 Dec.

Începe să câștige tot mai mult simțul evreimii ardeleni. Mulți din ei mulțumesc numai să propage comuniste, și se pregătesc să plece în țară în prezent au plecat sore numai evreii cari intenționau să se angajeze în agricultură și să se ducă să lucreze de bani pentru cumătrăria agriculturii. De acum înainte pleacă să se deschisă turora de la o depărtare de 4 km. dela oraș — pe fărâmul mării — s'a început mare oraș unde se poate sta se va chema Ako și loturile de teren în momentul de față disponibile — se pot da oricui pe un preț mic. Statul sionist face totul pentru ca să se realizeze acest mare oraș. Din oraș și jur împrejur foarte multe familii se pregătesc

să emigreze în noul oraș palestinian. Încă în cursul acestui an vor pleca următoarele persoane: Pollasek, fabricant de țigări; Schreiber, rabin; Marcovici Meier, negustor de pene; Hilovici, Irom, Feinkuchen, Honig și Scharffstein. Afară de acestea vor mai pleca numeroase familii din județul Arad. Emigranții își vor continua și acolo, ocupațiile actuale. Pollasek va înființa acolo o mare fabrică de cărămidă, iar un alt negustor de pielărie, tot din localitate, a și început să ridice în noul oraș din Palestina o impozantă fabrică de piele. Guvernul palestinian, după tot concursul noilor emigranți, pentru loturile de casă scăzându-li-se 60 procente din preț. Cu aceste mari avantaje acordate, se crede că noul oraș va atinge o cifră de populație, neașteptată. R.

INFORMAȚIUNI

Către colaboratori

Colaboratorii ziarului nostru trebuie să trimită manuscrisele pentru numărul de Crăciun, în timp ce este înaintat.

Consfătuire ministerială

Într-o consfătuire ministerială la care a participat ministrul Tătărescu care este susținătorul acestei consfătuiri, au participat d-ii: I. G. Duca, Gh. P. Poni, cum și d-ii Pangratti și dr. Slăvescu. Consfătuirea s'a desfășurat în sala de lectură a Facultății de Drept din București.

Decizieune a Prefecturii de județ

Decizia prefectului a fost sesizată de o societate — aprobată de consiliul orașului — ca în sala Teatrului să se dea și reprezentării de teatru.

Către revizorii de control

Revizorul școlar Cristea ne trimite spre revizoria următoarele:

Un act de dreptate

„Zuericher Zeitung“ comentând înțelegerea Republicii Moldovenești, constată că recunoașterea ei recunoaște caracterul românesc al Basarabiei în mod indiscutabil.

Comuniști arestați și în Germania

La Berlin și alte orașe din Germania au fost arestați în masă, membrii organizațiilor comuniste. Poliția germană a confiscat cluburile, tipografiile și redacțiile comuniste „Rote Fahne“ confiscând manifestele.

Instalarea primului guvern al republicii moldovenești

VIENA 11. — Primul guvern al republicii moldovenești a luat azi în primire cu mare solemnitate, puterile publice. Se afirmă că e vorba de înființarea unei universități moldovenești la Balta.

Un ziar cehoslovac despre noua republică

„Brucaner Tagespost“ consacră un lung articol rostului noului guvern moldovenești, susținând că sovietele vor să facă din aceasta republică un centru de recrutare a elementelor de propagandă comunistă și de întretinere a turburărilor în Basarabia, pentru a putea la un moment dat realiza vechiul tel al politicii țariste de a se instala la Strâmțori.

În vederea sărbătorilor

Intr-unul din consiliile de ministri aprobate, se va întocmi lista de concedii ale membrilor guvernului în vederea sărbătorilor, astfel încât în Capitală să rămână pe rând câțiva ministri cari să reprezinte guvernul la sărbătoriri.

Dl general Mărdărescu va pleca în preajma sărbătorilor, pentru a inspecta trupele de pe Nistru, inspecția căreia i se atribuie semnificația de răspuns la vizitarea armatei roșii dela frontieră, de către unii generali sovietici.

Conferințe școlare

Toți domniile învățători sunt invitați la conferința de toamnă a Asociației Învățătorilor (desp. Hălmgău), care se va ține joi în 18 Decembrie a. c. în localul școlii primare de stat din Hălmgău la orele 9 a. m. cu următorul Program:

1. Chemarea Duhului Sfânt. 2. Cuvânt de deschidere din partea v. președintelui I. Mizeșiu. 3. Desvoltarea cercului numeric 1-8 cu elevii de cl. I de d-șoara Iudita Papp. 4. Otlenia, prelegere practică din Geografie cu elevii de cl. III de V. Cățana. 5. Noi curente de psihologie ped. disertație de I. Ivanescu. 6. Școala muncii și modul ei de aplicare, disertație de I. Tămăș. 7. Cetirea și discutarea legii inv. primar, de dl M. Vidu revizor. 8. Cetirea apelului nominal și încasarea taxelor de membru. 9. Fixarea conferinței de primăvară. 10. Propunerii și interpelări. Participarea obligatorie.

Demisia dlui rector al Universității din Iași

D. prof. Săltineanu, rectorul Universității din Iași, văzând că agitațiile studențești împiedică bunul mers al cursurilor, a închinat Universitatea și în același timp cantina și căminurile.

Dsa a sosit în Capitală prezentând dlui ministru al instrucțiunii dr. C. Angelescu, demisia sa irevocabilă din rectorat.

D. profesor Săltineanu a făcut o amănunțită expunere a celor petrecute la Iași și dlor miniștri G. Mărzescu și G. Tătărescu.

La București toate cursurile au urmat într-o ordine desăvârșită.

La Cluj și Cernăuți nu s'a semnalat nici în cursul zilei de azi nici un incident. Toate cursurile au fost audiate în deplină liniște.

Valabilitatea vânzărilor către săteni

Casa centrală a improprietății a făcut cunoscut consilierilor agricoli că valabilitatea vânzărilor de pământ până la 5 hectare făcute sătenilor dela 1 Februarie 1921 până la 1 Ianuarie 1924, din moșii expropriate, se aplică numai în limitele vechiului regat.

Moartea unui conspirator contra lui Cuza-Vodă

VIENA. — Doctorul Paul Duniecki, cel mai bătrân avocat vienez, a fost călător de un automobil și a murit în urma rănilor primite.

Drul Duniecki care era în etate de 88 de ani, a avut un trecut extrem de interesant. De origine poloneză, el a luat în tinerețe o parte vie la pregătirile pentru răscoala poloneză și în 1863 a luptat, ca locotenent de cavalerie, sub dictatorul insurgenților polonezi Langiewicz, contra rusilor.

Declarat trădător și urmărit de autoritățile austriace din cauza participării sale la insurecția polonă, el a fugit în România, stabilindu-se ca avocat la București. Aci, el a fondat un ziar de idei liberale și a participat mai târziu la conspirația liberalilor români contra prințului Alexandru Cuza După detronarea lui Cuza, drul Duniecki, ca partizan al prințului Carol de Hohenzollern, a fost chemat într-un post înalt la ministerul de finanțe român.

În anul 1867 când s'a dat amnistia generală în Austria, el s'a întors la Viena, orașul său natal. De atunci, el a trăit acolo ca avocat, ajutând mereu pe conaționali săi nevoiași și fondând și un azil pentru polonezii în trecere prin Viena.

Guvernul englez și propaganda comunistă

LONDRA, 12. (Rador). — Dl Baldwin a declarat că guvernul actual consideră ca neconstituționale instrucțiunile guvernului anterior prin care procurorul general a fost oprit să urmărească pe comunistul Campbell pentru delictul politic fără aprobarea guvernului. Guvernul actual a decis să anuleze această dispoziție.

Ministrul de interne a declarat că în Anglia sunt înregistrați 19.845 de germani și 89.240 de ruși.

Controlul armamentelor în țările învinse

LAFAYETTE, 11. — Corespondentul în Roma al ziarului „Petit Parisien“ informează că Consiliul Societății Națiunilor — în ședința privată — ar fi numit Franța pentru controlul armamentelor în Germania, Italia pentru controlul în Austria și Anglia pentru Ungaria.

Sosirea delegaților sovietici la Cetatea Albă

În ziua de 19 Decembrie ora 11, șalupa grupului de vase „Sinan“ a transportat delegația sovietică din comisiunea mixtă centrală la Cetatea Albă, pentru discuția incidentelor dela graniță.

Comemorarea lui Lucaci

Împlinindu-se doi ani dela moartea părintelui Vasile Lucaci, societatea studențească „Junimea sătmăreană“ a organizat un pelerinaj la locuința, unde V. Lucaci a închis ochii pe veci, depunând o coroană de flori.

D. general Butunoiu a ținut o frumoasă cuvântare slăvind amintirea acestuia.

Erau de față trupele, școlile și un număr public. Au mai luat cuvântul d. deputat Aurel Dragoș și prof. Bărbuș.

La 27 Decembrie a. c. se va ține balul chelnerilor în „Hotel Crucea Albă“.

Muncile agricole

După rapoartele consilieratelor agricole rezultă că muncile agricole au fost continue cu intensitate în prima șezăină a lunii Noiembrie, fiind întrerupte în cea de a doua șezăină, în urma acoperirii câmpurilor cu zăpadă. În ultimele zile, în unele regiuni (Botosani, Tutova, R. Sărat), topirea zăpezii a permis reluarea lucrărilor de însemnare.

Un atentat politic la Odesa

Moscova, 13. — În apropiere de Odesa s'a comis un atentat asupra lui Krivorokop, membru al comitetului revoluționar al noului republici moldovenești.

S'a tras mai multe focuri de arme asupra automobilului în care se afla Krivorokop, fără însă a-l răni. Atentatorii n'au putut fi prinși.

Sunt temeri că se vor produce și alte atentate asupra factorilor conducători ai republicii moldovenești.

Escadra Wrangel a fost desarmată

PARIS, 12. — Agenția Havas anunță din Bizerta: Escadra Wrangel, compusă din două cuirasote, două crucișătoare, un vas-școală, două torpiloare și patru submarine care dela 18 Decembrie 1920 se află în portul Bizerta, a fost dezarmată.

Statele-Unite și alegerile din Germania

Lafayette, 11. — Oficialitatea din Washington vede în alegerile generale germane un indiciu despre dorința de a se pune în aplicare planul Dawes.

Cetiți și răspânși Tribuna Nouă

Uneltirile comuniste

— Ele sunt subvenționate de Rusia. —

Știrile primite de ministerul de interne dela foarte multe puncte ale țării dovedesc: împede că ne găsim în fața unei ofensive a propagandei sovietelor în România.

Într-adevăr în ultimile trei zile s'a început să se răspândească, reusindu-se chiar în numeroase părți, zeci de mii de manifeste incendiare.

Aceste manifeste s'au răspândit în următoarele orașe: Careii-Mari, Sighetul-Marmatiei, Oradea Mare, Satu Mare, Sf. Gheorghe, Arad, Tg. Mureș, Petroșani, Valea Mureșului, Sibiu, Brașov, Cluj, și Timișoara din Ardeal, Chișinău, Cetatea-Albă și Hotin din Basarabia, Galați, Corabia, T. Severin, Craiova, Ploiești și București.

Manifestele incendiare, scrise în limba rusă, maghiară sau românească, după localități, îndeamnă populația și mai ales muncitorimea la revoltă și la instaurarea regimului sovietic.

Cercetările făcute au dovedit existența a unor organizații teroriste în diferitele puncte ale țării, toate înlegătură cu sovietele.

S'a și operat numeroase arestări, majoritatea fiind streini de origină mai ales: unguri, ruși și evrei.

Cu acest prilej s'a pus mâna și pe numeroase documente și c-iori din care rezultă că în ultimul timp au venit din Rusia mari fonduri pentru propagandă, împreună cu instrucțiuni cari îndeamnă pe agenții teroriști la activarea la maximum a propagandei.

D. G. G. Mărzescu, ministrul justiției și d. G. Tătărescu, subsecretar de Stat au comunicat toate aceste știri dlui Ion I. C. Brăniaru președintele consiliului de ministri.

Ofensiva bolșevică n'a fost luată numai în țară la noi, ci în toate statele din apus.

În ultimul moment aflăm că siguranța generală a Statului a pus mâna pe tot lirul acestui complot.

S'a mai făcut alte numeroase arestări în Capitală și în restul țării. Cercetările urmează.

Parlamentul

Camera

Sedința dela 11 Dec. 1924

D. M. G. Orleanu a deschis ședința la orele 3 d. a., în prezența dlor Vintilă Brăntianu, Al. Constantinescu, general Artur Văitoianu, Al. Lapdatu, G. Mărzescu, general Moșoiu, Chirulescu, general Mărdărescu, Tancred Constantinescu.

O desmințire

D. I. LAPEDATU (part. nat.), rectifică afirmația făcută eri de dl Bălanescu, privitor la declarațiunea făcută de dsa în chestiunea reparațiilor cu ocazia discursului rostit la buget. Dsa declară că n'a înțeles să dezavueze autoritatea ministrului de finanțe în susținerea drepturilor noastre la comisiunea reparațiilor ci numai a arătat că, cotele atribuite României nu dau un aport care să acopere măcar sarcinile impuse Statului nostru.

D. IORGA aduce la cunoștința Adunării că un deputat ia arătat un dosar strâns de Banca Blank în care sunt trecute toate cheltuele școlii române dela Paris. Dsa consideră aceasta ca un șantaj și cere Banței Blank, să publice acest dosar.

Discuția generală asupra bugetului

D. prof. IORGA vorbind la buget spune că el nu este mulțumitor pentru nici o clasă socială.

În ce privește plecarea dlui Vintilă Brăntianu în streinătate d sa li urează să contracteze un împrumut pentru țară, care chiar dacă va fi făcut în condițiuni mai grele d sa li va trata cu blândțe.

Privința încasărilor deși recunoaște că prin sistemul adoptat nu se poate lua mai mult totuși sunt contribuabilii cari pot fi

mai greu impuși, spune d-sa. D. Iorga mai adaugă că ne găsim într-o fază de trecere dela un sistem la altul. Trebuie să se găsească adevăratele nevoi ale agriculturii și industriei. Schimbând sistemul de impozite trebuie pus pe o altă bază morală. În primul rând trebuie înfrânat destrăul și cheltueles neocotite. Vedem zilnic zeci de automobile noi. Deci aceste capitaluri trebuie scoase la iveală și cu ele să se încurajeze industria națională.

Intâi avem nevoie de apărarea acestei țări, căci este mai bine să rămânem cerșetori, însă, liberi în țara noastră. O țară se apără cu oameni sănătoși iar nu plini de boli secerătoare.

Se impune să avem o sănătate publică satisfăcătoare. Deasemenea spune că nu s'au luat măsuri pentru împușigarea cărciumilor cari au ajuns la 180.000.

Sfârșește spunând că din banul bine întrebuințat ese economia.

Discursul dlui raportor general

D. TRAIAN LALESCU, raportorul general al bugetului, examinează criticile aduse

BON pentru un ANUNȚ de publicat la rubrica
Mica Publicitate
13 Dec. 1924

de membrii opoziției. De la început d-sa respinge aceste critici intrucat de nu fost făcute cu patimă și rea credință, căci ele imbracă forma demagogiei.

Oprindu-se întâi la obiecțiunile făcute de reprezentantul partidului național, dl I. Lapadat, d-sa respinge în mod documentat toate aceste critici. În privința funcționarilor statului oratorul stabilește cu cifre că bugetul de personal al statului s'a mărit cu 260 la sută iar salariile funcționarilor s'au mărit cu 200 la sută.

D. IORGA: S'ar putea scade jumătate din funcționarii de azi.

D. VINTILA BRĂTIANU: Vă invit să luați parte la comisiunea centrală și să vă convingeți personal de situația reală.

D. TRAIAN LALESCU comparând îndexul de scumpete la mărirea salariilor funcționarilor d-sa spune că se crează azi prin sporul de două miliarde o situație mai bună decât cea pe care a găsit-o guvernul când a venit la putere.

Reducerea funcționarilor spune că nu este posibilă într-o largă măsură și că orice membru din opoziție poate veni să controleze acest lucru. În ultimul timp s'au încadrat 22.000 posturi noi de învățători și profesori. Am făcut cu adevărat un efort cultural atunci când numărul salariaților ministrului instrucției publice s'a mărit de la 36.000 la 58.000.

D-sa recunoaște că există un mic surplus de funcționari pe care însă la redus cu totul prin actualul buget. Deasemenea s'au avut în vedere în primul rând înlăturarea tuturor sinecurilor.

Trecând la situația armatei d-sa examinează ce avea armata în anul 1921 și ce efort a făcut guvernul pentru îmbunătățirea acestei stări. Așa în anul 1921 armata avea 6 milioane iar azi are 436 milioane lei.

În acest interval s'a făcut toată îmbunătățirea posibilă și pe măsură ce vom putea vom îndrepta mai mult situația armatei, iar pentru instrucție se dedea în 1921 șapte milioane, iar azi pentru același scop s'a prevăzut 286 milioane.

D. VINTILA BRĂTIANU, într'un lung și documentat discurs, răspunde criticilor aduse și desfășură întregul program financiar al guvernului.

Senatul

Sedința de la 11 Dec. 1924

Sedința se deschide la ora 3.30, sub președinția dui M. Pher-kyde.

Pe banca ministerială dñii N. N. Săveanu și general Moșoiu.

Regulamentul Senatului

D. I. PANAITESCU, raportor, dă citire proiectului pentru modificarea regulamentului interior al Senatului.

Proiectul este luat în considerație fără discuție. Se începe apoi votarea pe articole.

Camera

Sedința de la 12 Dec. 1924

Sedința s'a deschis la ora 3 d. a. sub președinția dui M. G. Orleansu.

Pe banca ministerială dñii: Al. Constantinescu, Vintila Bratianu, N. Chirculescu.

Comunicări

D. N. IORGA față de noile manifestațiuni studențești desfășurate în întreaga țară, întreabă guvernul ce măsuri întreprinde să ia pentru menținerea ordinii.

D. SEVER DAN interpelează pe ministrul de interne în chestiunea aleggerilor dela Dej aducând acuzațiuni biroului electoral central.

Chestiunea manifestărilor studențești

D. prof. BUJOR (făr.) adresează o comunicare dui ministru al instrucției în chestiunea manifestărilor studențești din ora-

sul Iași spunând că felul cum ele s'au desfășurat de data aceasta, atinge prestigiuul universitar.

Totodată vorbitorul dă citire unei scrisori a dui Mat. i Cantacuzino prin care aduce dlui A. C. Cuza acuzațiunea că ar fi autorul moral al acestor manifestațiuni.

Răspunsul dui ministru dr. C. Angelescu

D. Dr. C. ANGELESCU ministrul instrucției publice, răspunde următoarele: În invinuirile ce mi se aduc de dl Bujor și în să-i amintesc că și anul trecut când s'au petrecut asemenea manifestațiuni, am venit, și am arătat Camerei măsurile ce le-am luat pentru înlăturarea lor. În urma acestor măsuri ordinea se re-tabilise și tulburările nu s'au mai repetat. Azi însă ele au revenit și ce este mai grav că, rectorul Universității din Iași a fost înșutat de studenți.

Pentruca să arăt cum înțeleg să-mi fac datoria și să desmint afirmația că, m'asfi solidariza cu asemenea acte anarhice cari fac numai rău și discreditază țara, tin să vă aduc la cunoștință că, chiar azi am aprobat cererea rectoratului din Iași pentru închiderea acestei universități și a căminurilor din această localitate. În același timp am luat măsuri ca toți cei vinovați să fie pedepsiți și Senatul universitar se va întruni pentru a aplica sancțiunile necesare.

Eu, ca ministru, nu pot face mai mult decât universitatea se bucură de autonomie. Vinovați însă sunt și unii din profesorii universitari cari au încurajat aceste tulburări.

Azi se va întruni Senatul pentru a stabili vina fiecăruia aplicând sancțiunile cuvenite. În caz că Senatul va găsi necesară deschiderea Universității, eu nu voi avea nimic contra și voi aproba hotărârea lui.

În ce privește Universitatea din București am discutat azi chestiunea cu rectorul Universității și s'a hotărât ca aci să rămână deschisă atât Universitatea cât și căminurile (apl.)

Noi ne-am făcut toată d-toria pentru menținerea ordinii și înlăturarea manifestațiilor anarhice dar trebuie pentu acest lucru să avem și concursul profesorilor universitari.

Cine sunt agitatorii ordinii

D. Prof. IORGA în aceeași chestiune declară că autorii acestor mișcări anarhice sunt comuniștii și agenții intereselor internaționale. Avem de-aface — spune d-sa — cu un complot comunist comos din agenți străini iar nu din studenți. (Apl.)

Cere guvernului să nu aplice pedepse asupra tuturor studenților, închizându-le universitățile. Trebuie să se ia grabnice măsuri contra bandei internaționale care urmărește prăbușirea țării.

D. Dr. C. ANGELESCU, ministrul Instrucției publice recunoaște că cele afirmate de d. Iorga sunt ad-varate și nu se poate trage la răspundere întregul tineret universitar. Chiar azi — adaugă d-sa — am cerceat lista celor ce au provocat dezordinea și am constatat că pe ea nu figurează nici un student. Vinovați sunt numai străini, comuniști, cari s'au introdus în Universitate uade lansează manifestații incendiar.

Guvernul va lua măsurile cele mai severe contra acestor agitatori. Deasemenea se vor aplica sancțiuni și profesorilor cari vor în ura și mișcările studențești. (Apl., prelungite.)

Votarea bugetului pe departamente

Se votează bugetele ministerelor de externe, justiție și consiliul de miniștri.

Senatul

Sedința de la 12 Decembrie

Sedința se deschide la ora 4, sub președinția dui M. Pherekyde.

Pe banca ministerială d. N. D. Chirculescu.

Se votează pe articole, cu mici modificări, proiectul de regulament al Senatului

Cronica politică externă

Anglia va cere plata datoriilor aliate

Primul care a adus în discuția Camerei Comunilor chestiunea datoriilor interaliate a fost Lloyd George, care a regretat că mesajul regal nu a precizat atitudinea noui guvern față de această chestiune vitală pentru Marea Britanie.

După Lloyd George a vorbit în aceeași chestiune al liberal, Sir John Simon, care a susținut că este inadmisibil ca Anglia să suporte singura enormele datorii contractate în Statele-Unite pentru înființarea aliaților în război.

Cancelarul tezarului, Winston Churchill, a precizat politica guvernului în această chestiune.

Guvernul conservator a declarat d-sa, reia principiile cuprinse în nota Balfour, de acum trei ani, că ad d statelor europene debitoare numai atât cât vor cere Angliei Statele-Unite.

Anglia a fost dispusă să anuleze toate datoriile aliaților, dacă Statele-Unite i-ar fi aplicat același regim.

Astăzi însă, după ce Anglia a fost nevoită să se angajeze către Statele-Unite să plătească o datorie de aproximativ un miliard lire sterline, aranjamentele cu aliații din Europa vor fi făcute astfel încât aceștia să plătească partea din datoria Angliei către Statele-Unite, care nu va fi acoperită prin plățile germane la contul reparațiilor.

O altă atitudine nu poate adopta guvernul britanic, căci impozitele pe cari le plătesc toate clasele din Anglia sunt mai mari decât în oricare altă țară.

Aceste declarații, cari vin puțin după cele făcute de președintele Coolidge, crează o situație extrem de grea multor state europene, și în special Franței,

Economice

Monete străine prohibite la export

Cu începere de azi ministerul de finanțe a prohibit la export coroanele austriece și ungare, Rentenmark și Goldenmark, zloți polonezi și rublele aur.

Se vor permite la export fără autorizație numai: 100 zloți, 100 ruble aur, 100 Rentenmark sau Goldenmark, 2 milioane de coroane ungare sau austriece.

Pentru sume mai mari se va cere autorizația oficiului de devize.

Chestiunea grăului

În urma ridicării enorme a prețului grăului pe piața internă, ridicare ce unciori depășește chiar prețul grăului de pe piața străină, ministerul de industrie a hotărât luarea de măsuri urgente pentru înlăturarea specelei.

Guvernul a primit oferte de grâu străin pe prețul de 118.000 lei vagonul foh Galați, în vreme ce deținătorii de grâu românesc au ajuns să ceră până la 120.000 lei vagonul.

În fața acestei situațiuni nu rămâne altă soluție, dacă deținătorii de grâu nu scad prețurile, decât să se procedeze la fixarea prețurilor maxime și la rechiziționarea grăului.

În tot cazul înainte de a se procedea la măsuri restrictive d. ministru al industriei va consulta toate organizațiile interesate în cauză.

Prelungirea termenului pentru plata datoriilor externe particulare

Ministerul de industrie și comerț a propus consiliului de miniștri prelungirea termenului de plată a datoriilor externe particulare în a neconsolidate.

Acest termen expiră la 15 Decembrie și prin referatul ce va fi înaintat Consiliului de miniștri se cere a fi prelungit pe trei luni de zile.

Descentralizarea serviciilor R. M. S.

Ministerul de finanțe a hotărât desființarea pe ziua de 1 Ianuarie 1925 a regionalelor R. M. S. din Iași și Cluj, în locul cărora se vor forma inspectorate de circumscripție. În conformitate cu proiectul pregătit de ministerul de finanțe, numărul inspectoratelor R. M. S. va fi sporit de la 16 cât este actualmente la 22.

În acelși proiect se prevăd și unele măsuri pentru descentralizarea serviciilor centrale. S'a hotărât în primul rând, ca pe viitor sa funcționeze separat un serviciu pentru eliberarea brevetelor pentru desfacerea produselor R. M. S. și un serviciu pentru verificarea conturilor.

S'a decis deasemenea, ca, începând de la 1 Ianuarie, brevetele de d-bit să fie liberate direct de către depozitele R. M. S. din cuprinsul reședinței solicitatorului.

Conferința Inspectorilor vamali

S'a ținut la ministerul de finanțe o conferință a inspectorilor vamali în legătură cu înlăturarea contrabandelor.

În afară de mărirea efectivului corpului de grăniceri conferința a avizat la următoarele măsuri:

1. Agenții vamali vor trebui să asiste la toate încărcările în șepuri, ori unde s'ar efectua ele.
2. Intrarea mărfurilor de tranzit, dacă nu au acte în regulă, nu va mai fi permisă, și
3. În ce privește mărfurile de lux cu taxa în aur, dacă destinarul nu poate plăti marfa, să nu mai fie tranzitată ci lăsată și să cadă în rebut.

Statele-Unite trimit aur națiunilor europene

New-York, 12. — Banca I. P. Morgan et Co., a trimis în Germania cinci milioane de dolari aur. Aceasta este prima parte din sumele s'abscrise la împrumutul Dawes.

În general, aurul american a început să curgă spre Europa. „International Acceptance Bank“, a declarat că a trimis în Anglia șapte milioane de dolari în aur și alte două milioane au fost expediate în diverse țări din Europa și Indii.

Devizele și valuta.

Rador, 12 Decembrie.

Zăcielt: Deschiderea:	Inchiderea:
Beria:	12290 — 12290
Amsterdam:	20865 — 20850
New-York:	5161870 — 5153750
Londra:	242350 — 2424
Paris:	274575 — 2755
Milano:	2223 — 222250
Praga:	155875 — 155750
Budapeste:	7025 — 7025
Belgrad:	780 — 775
București:	26750 — 26250
Varșovia:	99 — 99
Viena:	7275 — 7270

București închiderea: Paris 10.68, Londra 938, Berlin —, Newyork 198.—, Milano 863, Zurich 38 65, Viena 28.—, Praga 590, Budapesta —

Valute: Napoleon 735, Marca de aur 46.50, levs 135, lira turceasca 105, font englez 920, franc francez 10.90 franc elvețian 38.—, lira 805, descha 330 dinar 275, dolar 196.—, coroana austrieacă 28 50 coroana maghiară 27,50 xcor 585. Marca portug 34.—

Căile Ferate Române

Nr. 22064/1924 M.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștința amabilă ziua de 15 Decembrie 1924 la fine licitație publică la sediul Regională C. F. R. Arad—Timișoara clădirea administrației din Timișoara, Asănești No. 14, camera No. 8, Etaj, închirierea unui teren în stația Vulcan, anatorul va construi pe spațiul chiosc bufet după tipul dat de Ofertele timbrate închise în se vor trimite sau se vor depune de licitație însoțite de recipise garanției de 10% la suma oferită, ori care Administrație Financiară ziua licitație și înainte de ora adresa indicată mai sus cu aplic „Ofertă pentru construirea un bufet în stația Vulcan, licitația de cembrie 1924.“

Orice lămuriri în această privință obține dela Biroul M. 5, camera 5 în ori ce zi de lucru între orele 8 și 12 dimineața și între orele 2 și 6 după amiază în Timișoara.

Timișoara 20 Noembrie 1924.

C. F. R. Direcțiunea V. Timișoara (430) Arad—Timișoara

Masini de cusut in rate, mare asortiment de becuri, cum și totfelul de articole electrice prețurile cele mai convenabile se pot găsi la SCHWARTZ mechanic, Arad, Strada Brancovicu (Lăzar Vilmoș).

Serviciu prompt! S. Eisenstädter, blănărie Arad, Strada Alexandri (fostă Salacz) Nr. 1. Mare depozit de blănuri 10% Mare târg de Crăciun și Anul nou. Intreg depozitul de blănărie se vinde cu 10% reducere! Mare asortiment de blănuri! Serviciu prompt! (Mosse 7023) (416) Serviciu prompt!

Mai ieftin decât ori unde poți cumpăra pe sărbătorile Crăciunului cămăși bătătești, ciorapi, mănuși, jachete, șaluri de mătăasă, tricouri la firma SZÜCS de gar. valului tric.

Desideriu Steinitzer salon de foto Arad, Regina Maria 20, via-avis feneaua „Dacia“. Fotografii artistice trete. Măriti de fotografii pt. copii.

Mal plăcut și mai ieftin cadou de Crăciun e fotografia! In atelierul lui GEZA NAGY fotograf, se efectuează cele mai moderne fotografii pentru copii, portrete în grup și gust aranjate. Măriti de fotografii după comandă și pastel în ori-că mărime. Atelierul permanent Arad, Bulev. Regina Maria (fostă Andrassy) Nr. 8.

VILHELM HAMMER mechanic, atelier articole de iluminat Arad, Piața A. Iancu (Szabadság-ter) Singurul reprezentant a mașinei de cusut cu renume mondial „PFAFF“ care are un cusut rapid, fără zgomot și ușor și e foarte durabil pot întrebuița și la brodărie. Atelier special pentru reparare a mașinelor

Ca în totdeauna așa și acum cel mai frumos cadou de Crăciun nou se pot cumpăra cu prețuri foarte moderate la IOSIF GARTNER Brătianu (f. Weitzer, Pal. Minorilor)

Mare asortiment de decorații pentru omul de Crăciun precum și cadourii cu aceasta ocaziune se pot procura la Emil Apon Arad, Bul. Reg. Ferdinand (J. Brătianu) 11. (389) La revanzători reședință

Tipografia „Aradul“ ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (In curte la dreapta)

Pentru Domni! Rămășițe de stofe de lână și mai puțin de 3 m. se pot cumpăra cu prețuri foarte moderate la Magazinul de Stofe Arad, Piața A. Iancu 17 Fleische